

Flottnings påverkan på vattendragen

Sjöarna och vattendragen har i alla tider utgjort livsnerver för människorna i det västerbottniska skogslandskapet. Detta har också satt sina historiska avtryck. Nästan samtliga västerbottniska vattendrag inom barrskogsregionen med vattenföring året om användes tidigare för att flotta timmer ned till sågverken vid kusten. Bäckarna och älvarna rätades och rensades, det vill säga sten och block avlägsnades från vattendragen för att timmerstockarna inte skulle fastna.

Under hela flottningsperioden skedde en successiv modifiering av vattendragen för att underlätta flottningen. Flottning efter biflöden var beroende av höga flöden. Därför byggdes flottningsdammar i sjöutloppen för att magasinera vatten och reglera vattenföringen. Vattendragen rätades genom att gräva kanaler och genom att stänga av krökar.

Största påverkan på vattendragen utgjordes dock av stenrensningarna. Rensningsarbetena var en av grunderna i flottningen. Från början gjordes rensningarna för hand.

Rensning med kran i Umeälven på 1930-talet. Källa: Umeå flottningsförenings arkiv, Folkrörelsearkivet, Umeå.

Rensning för hand med stubbrytare. Källa: Umeå flottningsförenings arkiv, Folkrörelsearkivet, Umeå.

Efter hand blev arbetet allt effektivare och när bandtraktorer började tas i drift vid slutet av 1940-talet blev rensningsarbetena mycket effektiva.

Flottledsrensning med bandtraktor i Vormbäcken, biflöde till Vindelälven. Källa: Umeå flottningsförenings arkiv, Folk-rörelsearkivet, Umeå.

Flottledsrensningar och kanaliseringar av vattendragen har gjort dessa ensartade och reproduktionsområden, uppväxtområden samt ståndplatser för fisk har försvunnit eller reducerats kraftigt i antal.